

Museumpark 3 3015 CB Rotterdam
010 4360543 rotterdam.remonstranten.nl

Remonstranten Rotterdam

Thema: Vredeszondag

Gemeente

Journalist Bas Heijne verraste vorige week in de krant met een artikel over Mahatma Gandhi, M.L. King en Nelson Mandela, drie vredestichters. Drie mannen die een harde strijd voerden tegen onderdrukking, ongelijkheid en haat en zo de vrede in de wereld trachtten te bevorderen. De titel van het stuk van Bas Heijne luidt: Het radicale antwoord op haat is waardigheid. Hij wil laten zien dat hún nadruk op geweldloos verzet en kalme onverzettelijke waardigheid tegenover onrecht en haat ook nu nog bruikbaar zijn. In een tijd van stijgende woede, verharding van identiteiten en grote teleurstellingen en tegenstellingen. Mandela, Gandhi en King poogden liefde tegenover haat te plaatsen. De enige manier om de keten van haat en geweld in de wereld te doorbreken, dat is door een ethiek van liefde tot middelpunt van ons leven te maken. Aldus Heijne.

Dat is natuurlijk sneller gezegd dan gedaan. Er over preken is een ding, het in praktijk brengen een ander. Ook genoemde drie is dat niet altijd gelukt. Er is gelijk een discussie losgebarsten over de vraag of Mandela wel in het rijtje thuishoort. Wellicht is er ook bij vredestichters sprake van voortschrijdend inzicht. In ieder geval hebben zij met regelmaat laten zien dat het kan en moet: een levenshouding die niet haat maar liefde tot uitgangspunt neemt, die de zachte krachten stimuleert en niet de eigen groep centraal stelt maar alle mensen. Niet het eigen geloof, de eigen kleur, de eigen cultuur of het eigen land, maar onze gezamenlijkheid, in een besef van wederzijdse afhankelijkheid. Wij mensen zijn kwetsbaar en hebben elkaar nodig.

Liefde als levenshouding dus, en hoe zouden we Jezus' boodschap en levenswijze anders kunnen typeren dan als een levenshouding waarin niet haat maar liefde centraal stond? Het verbaast niet dat zowel Gandhi als King en Mandela zich mede door Jezus lieten inspireren. En ook in Jesaja 11 wordt een verband gelegd tussen vrede en een messiaanse figuur, vrede en gerechtigheid dankzij een telg van Isaï, geïnspireerd door Gods liefde. De droom van een vreedelijk verbindt de drie eigentijdse vredestichters met Jezus en Jesaja. Die droom drijft hen voort. En Bas Heijne schrijft zijn stuk ook in het kader van een net geopende tentoonstelling in de Nieuwe Kerk in Amsterdam met als titel *We have a dream*. Een onmiddellijke verwijzing natuurlijk naar M.L. Kings beroemde *I have a dream*.

Museumpark 3 3015 CB Rotterdam
010 4360543 rotterdam.remonstranten.nl

Remonstranten Rotterdam

Zij allen durfden, tegen haat en geweld in, een droom te blijven dromen, een droom die centraal staat in de Vredesweek onder de titel: de kracht van verbeelding. Dromen van vrede vraagt om verbeeldingskracht, veel verbeeldingskracht, en natuurlijk ook om daadkracht. Dromen moet je durven doen.

Nu zijn er allerlei soorten van dromen. Alleen al in de bijbel vindt je heel diverse. Aartsvader Jakob, op de vlucht voor zijn broer Esau, ontvangt te Betel een droomgezicht dat hem nieuwe kracht geeft om zijn land te verlaten. Jakobs zoon Jozef maakt in Egypte carrière als droomuitlegger, eerst van de dromen van de schenker en de bakker, later van die van Farao over zeven vette en magere koeien. Dromen functioneren hier als dragers van uiterst waardevolle informatie. Ze geven boodschappen uit hoger sfeer door én een kijkje in de toekomst. Daarmee kun je hier en nu je voordeel doen, dus negeer dromen vooral niet!

Iets van hoger sfeer, een berg, en van toekomst klinkt natuurlijk ook door in de collectieve dagdroom, in het visioen van Jesaja. Die beroemde maar op het eerste gehoor onwerkelijke droom van vrede en gerechtigheid. Geworteld in Gods liefde en belichaamd in de messiaanse figuur die begiftigd is met Gods geest. De droom van vrede is hier nauw verbonden met gerechtigheid en trouw, met kennis ook van Gods wijsheid en liefde. Ja is verbonden met vredestichters die liefde in plaats van haat willen maken tot leidraad van hun leven. Eens zal het met Gods hulp overal vrede zijn, maar daar moet hier en nu een begin mee worden gemaakt, door messiaanse mensen van vlees en bloed die dromen durven doen! En zijn juist geloofsgemeenschappen niet plekken bij uitstek waar gedroomd moet blijven worden van vrede en gekeken hoe die droom hier en nu handen en voeten kan krijgen, dichtbij huis. Ik denk alleen even aan de ontmoeting met de Pakistaanse moslims dit voorjaar onder de titel vechten voor vrede. Ontmoeting bevordert vrede. En natuurlijk laten we ons daarbij inspireren door die oude droom van Jesaja, door Jezus en al zijn navolgers, en door zo'n bijzonder woord uit de Bergrede als: Gelukkig de vredestichters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden (Matteüs 5:9).

Gemeente, ik wil over het belang van die oude droom van vrede nog kort iets zeggen aan de hand van een mooi lied van cabaretier Paul van Vliet, *De oude droom*. Ik beluisterde dat lied van Van Vliet intensief in de Adventstijd van 2016. Ik mocht namelijk voor een lokaal radioprogramma een keuze maken uit mijn lievelingsmuziek. Een leuke maar niet zo gemakkelijke opdracht. Kies maar eens zeven muziekfragmenten uit die niet alleen voor jezelf de moeite van het beluisteren waard zijn maar ook een breder publiek aanspreken. En ook nog van een aardige toelichting kunnen worden voorzien. Ik bespaar u

Museumpark 3 3015 CB Rotterdam
010 4360543 rotterdam.remonstranten.nl

Remonstranten Rotterdam

mijn selectie, maar het enige nummer dat vanwege tijdgebrek niet meer gedraaid kon worden lag me juist het meest aan het hart. Het is 'De oude droom'. Een lied over het koesteren van dagdromen, vroeger, nu en straks. En wat de luisteraars in de Adventstijd onthouden werd wil ik u nu graag laten horen voor ik er nog iets over zeg. De melodie begint dromerig, maar wordt steeds krachtiger, opzweepend zelfs. Wie daar niet geïnspireerd van raakt ..., ik in ieder geval wel.

Het lied plaatst de droom in het perspectief van de verglijdende tijd. Eens, in een ver verleden had die oude droom grote betekenis:

En hij nam ons mee, langs wegen van liefde
Tot hoog in de bergen, naar toppen van kracht
En het uitzicht daarboven was niet te geloven
Zo mooi en zo ver en nog nooit zo bedacht

Die droom is een individuele én collectieve droom: 'de wereld hervormen, de hemel bestormen met nieuwe ideeën, nog niet eerder bedacht'.

Maar helaas, die stokoude droom heeft het moeilijk vandaag de dag. Hij is eenzaam, oud en vergeten. Niemand heeft tijd om hem te ontmoeten en een praatje met hem te maken, behalve 'een gek en een kind'. Jammer, want daarmee doen we onszelf tekort:

Want die stokoude droom heeft nog heel veel te geven
Hij heeft een geheim en dat zijn wij soms kwijt
Maar hij zal ons ook allemaal overleven
Hij is zo oud als de wereld, maar zo jong als de tijd
Maar je moet hem beschermen, je moet hem verzorgen
Je moet hem koesteren onder de zon
Je moet hem vertrouwen, en vandaag al of morgen
Weet je het weer waar het ooit om begon

Amen